

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ES KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felíró szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Fél évre	2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter Igyvendőség és a Magyar Távir. Iroda” hivatalos irókja Budapest, Grünwaldstr. 1. szám.
Negyed évre	1 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Jellem és jellemképzés.

Sajnos, hogy a jellemre és képzésére mai napság itt-ott kevesebb gondot fordítanak, csekélyebb méltánylással üdvözlük, mint kelene és illenek.

Nem szükséges bizonyítani, hogy mily utálatos ellenmondás önpönmagában egy jellemtelen tudós, kinek csak tudományát lehet fölhasználni az emberiség közcéljára: de őt magát, mint embert, becsülni nem lehet. Mily satnya képe a szánandó gyarlóságnak egy jellemtelen művész, kinek művei előtt lelkesedéssel, bámulással borúl le a rajongó sokaság, de a kit magát, mint az emberméltóság torzképét, messziről elkerülünk!

A jellem fogalma magában foglal mindent, a mire az embernek szüksége van, hogy ne csak ő maga lehessen jóra való tagja a társadalomnak, a ki szenvedőlegesen téltészségben óvakodik másoknak kárt okozni, rövidségére lenni, hanem lelkes, buzgó munkása is, ki azt fontartani, oltalmazni, védeni kész és képes.

Vége azon országnak, nemzetnek, melynek kebeléből kihálnak, kivessznek a jóra, a nemesre törekvő becsületes jellemek.

De hát mi mégis sajátképen a jellem? A jellem ama tulajdonsága a léleknek, melynél fogva azt a mit az erkölcsi törvény szerint jónak ismer, minden ellenkező szeszély, hajlam, vágy, érdeke dacára, szabadon, erős elhatározással s állhatatosan akarja és azt meg is valósítja... Vagyis egy előkelő gondolkodó szóval szerint: »A jellem személyes élettel lett erkölcsiség».

Az erkölcsőség a jellemnek annyira sajátja, hogy e nélkül ama saját névre nem is érdemes. A jellem a jót, a köteleességet önmagáért teszi; nem úgy, miként a törvényszerűség, mely csak azért cselekszik valamit, mert parancsolva van. Lényegéhez tartozik, hogy a jót a rossz mellett szabadon, »én«-je változókonyság szeszélyei, csábító vágyai, ellenkező hajlamai, háborgó szenvedélyei ellenében szerezse, akarja s valósítsa. Épen ebben tűnik ki magas értéke, mely méltóvá teszi arra, hogy a teremtés

remekének, az embernek törekvése tárgyát képezze.

Szükséges kiegészítő része a határozott szilárdság és állhatatosság, mely a jót akarni s tenni meg nem szűnik még akkor sem, ha a gúny mérges nyílait szórják is rá, ha a fenyegetések rémeit, vagy épen a halál kínjait tárják is szeméire. Ezt mutatja a római »bölcs« homályos minta-alakja, ezt a kereszténység isten-emberi eszménye.

»Justum et tenacem propositi virum
Si fractus illabatur orbis.
Impavidum ferient ruinae.« (Hor. Car. I. III. o. 3)

Mi következik ebből? Nemde az, hogy a jellemnek céltudatos képzése minden esetre a nevelés főfeladatai közé tartozik.

A nevelésnek tiszte legyen t. i. az ember összes tehetségeit fölfejlesztési, fejleszteni, kiművelni, az értelem s kedély képzésén kívül az akaratnak, a mely a jellem székhelye, kiművelésére is ki kell terjeszteni gondját.

Annál inkább kellett tennie, mert kétségbe vonhatatlan tény, melyet természetünk mivolta, a történelem s a tapasztalat is bizonyít, hogy az emberek legnagyobb része nem a kellő ismeret, de a kellő erkölcsi erő hiánya miatt válik szerencsétlenné.

Azonban amily fontos a jellemképzés a nevelés tenni valói között, épen olyan sok nehézséggel jár s-ugyanazért mély belátást és kitartó szorgalmat igényel.

A nehézségnek legfőbbje azon viszonyokban jelentkezik, a melyek közé minden ember világra jötte és élete által mintegy kényszerítve beszorúl és a melyektől megmenekedni hatalmában nem áll.

Már a nemi különbség is roppant eltérést okoz az emberben a jellem fejlődését illetőleg. A nő természeténél fogva szelidebb, a férfi nyersebb; amaz engedékenyebb, ez pedig makacsabb; az gyöngébb, ez erősebb valamint testében, egy lelki tehetségeiben is. Miért is a női és férfi jellem képzésénél sokban eltérő eszközök veendő alkalmazásba, és, ha netán ugyanazon eszközök is, más mértékben és más módon.

A vagyoni állapot hasonló különfelelőseget tüntet föl. A szegény rendesen szerényebb, csendesebb, odaadóbb, hajlékonyabb; de egyszerűségi szempontból, furlangosabb, követelebb s fősvényebb. Ellenben a gazdag gögősebb, hajhatalanabb, de egyszerűségi szempontból könnyelműbb, egyenesebb, őszintébb és adakozóbb is.

Ugyanaz áll a rangkülönbségről is, a melyet az emberek, bár eleget küzdenek ellene, egyhamar megszűntetni nem fognak; alacsonyabb sorsú embernek visszavonultság, zárkózottság, gyanakodás, bizalmatlanság szokott jellege lenni a főlebbvalókkal szemben; ha azonban magasabb polcra juthat, akárhányszor rátartó, szigorú, kiméltelen és zsarnok. A magasabb rangúknál pedig, míg kedvökre foly dolguk, mások irányában őszinteséget, nyíltságot, bizalmat, nagylelkűséget vehetünk észre; de bukásuk után, nem ritkán, minden rosra képesek, minthogy sem a munkát nem szeretik, sem új helyzetekkel kibékülni nem tudnak.

Igy befoly a jellem alakulására a foglalkozás is, melylyel az ember idejét tölteni szokta. A szántó-vető általában békésebb, egyenesebb, önmegadóbb, vendégszerelűbb, simülékonyabb mint a mester-ember; ez pedig később az izgalomra, körültekintőbb, érdekesebb és számítóbb. A kereskedés még több oldalról érinti a jellemet, midőn másoknak nemcsak szükségleteit, hanem olykor nyomorát és szerencsétlenségét is számításba vonván, mindenképen saját magának előnyére fordítani törekszik. A művészeket pedig és a tudományval foglalkozókat az ingerlékenység, hiúság és más hozzájuk teljességgel nem illő hibák szokták olykor kísértetni és kísérni.

Tagadhatlan végre, hogy az éghajlatnak és a korszaknak is nem csekély hatása van a jellem fejlődésére.

Mindazáltal nagyon tévedne az, ki azt vélné, hogy az ember jellemének kialakulása csupán és egyedül ezen külső eslelgeségektől függ és a nevelésnek nem volna meg az a hatalma, mely a lelket mindezeketől, ha nem

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

A publicista.

Írta: Torkos László.

Döbröközy Bálintot publicistának teremté a menynevi hatalom. Erről, Döbröközy Bálint ur maga legjobban meg volt győződve.

Már a gymnasiumban is nem versekkel vagy émelegyős novellákkal szerepelt az önképzőkör gyűlésein, hanem komoly iránycikkekkel, melyek csak úgy duzzadtak az eredetnél eredetibb eszméktől.

Mint jöghalgtató már alig bírta legyőzni vágyát, hogy szerencsét próbáljon a tekintélyesebb politikai lapoknál; de nem, nem akart ő lassan nőni az olvasó közönség szeméi előtt, nagy kétszűtséggel, teljesen föl-szerrelé kivánt fellépni, hogy országra szóló eszméivel rohammal elfoglalja a szíveket s elméket.

Végre kezében volt a doktori diploma, s ő most már elérkezettnek hitte az időt, hogy nemzet-boldogító publicisztikai munkásságát megkezdje.

De a sors egyelőre másféle fordítá ezeket szekerének rúdját.

Éppen csattanós befejező mondatait ütötte nyelbe egy terjedelmes nemzetgazdasági cikknek, melylyel szereplését a publicisztika porondján meg akarta kezdeni, midőn atyja hirtelen halála haza szólta s ő mint egyedüli öröke egy öt-hatszáz holdnyi birtoknak, címéleti képzettségét gyakorlatilag volt kénytelen értékméleti.

Sokoldalú elfoglaltsága egy ideig nem engedte, hogy régi álmának megvalósítására gondoljon; azon-

ban midőn birtokán a kissé zilált állapotokat ugyahogy rendezte hozta, legelső gondja az volt, hogy nemzetgazdasági cikkét meg egyszer atdolgozva, az »Bresztó«-nek közlés végett elküldje s egyuttal egy új cikk-sorozat megírásába kezdett.

Két-három hétig a cikk beküldése után minden este lázas izgatottsággal várta a fővárosból érkező újságokat.

Az első, melynek keresztökötését mohó vágygyal letépte, természetesen mindig az »Bresztó« volt.

De hiába kutatta át naponként a terjedelmes lap hasábjait, publicisztai elmeszültöttek csak nem tudott nyomara akadni.

Végre egy hónapi várakozás után, a szerkesztői üzenetek közt, egy közleményt vett észre, mely minden valószínűség szerint neki szól.

A közleményben cikkéről a szerkesztőség elismerőleg szól, közlést azonban — sajnos, nem ígérheti meg, mert lapjának tendenciájával nagyon is kirívó ellentétben van.

Hasonló sorban részesült a terjedelmes cikksorozat is, melyet falusi magányában írt meg. Harom lapnak is beküldte, de napvilágot egyikben sem látott, Döbröközy Bálint nyugtalanodni kezdett.

— Isten verte sok firkaaszt — zúgolódott magában — hát minden aron utat akarják allani a legidősebb reformeszmék szabad nyilatkozatainak?

Egyezzer csak egy cikket akadt meg a szeme egy szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilapban — mert még ilyet is járattott — melyben elégiai hangon panaszkodik egy elkeseredett író álnév alatt, menynyire elharapódzott a pajtkasodás az irodalom minden ágában s hogy személyes összeköttetések nélkül a legtehetségesebb író sem érvényesítheti magát.

Különösen százalomra méltó sorsuk van a vidéken tartózkodó íróknak, kiknek legnagyobb része valószággal elvezrik a pajtkasodó fővárosi irodalom tördőféseli alatt.

A cikk elolvasása után egyszerre tisztán állott Döbröközy Bálint előtt, hogy lakását Budapestre kell atteni s valamely hírlap munkatársává szegődve, szilárd összeköttetésbe lépnie az irodalmi körökkel.

Hazát, földjeit s szülőit egy megbízható ispán gondjaira bízva, csakahamar elindult vágyainak Mekkájá felé.

Néhány heti hazalás és barátkozás után, mely idő alatt tárcája a zsurnalisztika ötöd-hatod rangra csilálgatnak gyakori megvendégelése által észrevehetően megalapult, végre sikerült neki egy nagyon elterjednek hirdetett napilap szerkesztőségébe munkatársnak bejutnia.

Egyelőre nem vette egyéb dolga, mint a német és francia lapok nevezetesebb közleményeinek reprodukálása, mi nemes ambíciójának s magas képzettségének nem volt éppen a legmegfelelőbb foglalkozás.

Nem is állhatta meg, hogy a reprodukált cikkekhez, ahol csak lehetett, saját észrevételeit ne fűgessze; — csakahogy Istén verte rovatvezetője — kéziratától mindig azt a passzust hozta át, hol legeredetibb eszméi voltak kifejezve.

Ez annál inkább sértette nemes önzertét s égetőbb hazafüli fájdalomt ébresztett kebelében, mennel inkább meg volt róla győződve, hogy eszméinek elterjedése és megvalósítása a leghatásosabb orvos-szerű szolgálat a beteg társadalomnak.

De hát ő mindörökké csak mások gondolatán kérődzék? — Isten verte megalázó állapot! — Nem, ezt nem tűrheti el sokáig!

is teljesen, de mégis igen nagy mérvben függetlenítse.

Kérdés már most, mikor kell a jellemképzést a gyermekeknél elkezdni? E kérdésre minden őszinte szakértő azt feleli, hogy mindjárt, a mint csak a gyermek gondolkozni kezd és akarati elhatározásának biztos jelét adja, amaz ismert közmondás szerint: »Mit János meg nem tanul, János nem tudja.«

Igen, a jókor való előkészítés, a fiatal években, a visszahajlékony gyermeki szívvel való megszokás és hozzászokás — ez, a miben a feladat tényleges megoldásának titka rejlik.

Tudják is ezt sokan s elismerik annak igazságát, hogy itt minden halogatás nagy felelősséggel jár, de nem látszanak tudni a hozzáfogás módját, mikéntjét.

E módot illetőleg, tekintettel a rendelkezésünkre álló tér szűk voltára, röviden csak azt mondjuk, hogy a legelső teendője a nevelőnek a fiatalok lelkét tüzetesen áttanulmányozni, tehetségeiket pontosan kiismerni. Mert csupán egyedül ez úton lesz képes a netán létező hiányokat kipótolni, a gyermekek gyöngeségeit fölségeit és ferdeségeit megszüntetni és így arra munkálni, hogy azután azok elméjét a tudomány igazsága fölvilágosítsa, kedélyüket a művészet szépsége föllelgye, akaratukat a vallás- és erkölcs jóságá megtermékenyítse a kereszténység legkőrében, mert már a történelem évszázadai is tanúsítják, hogy oly szilárd alapja a szellemi erkölcsi kialakulásnak, tehát az igaz jellemnek nincs, nem is lehet, mint a valódi ember-méltóságnak tisztá öntudatára emelő kereszténység.

Dr. Csász Imre.

Az osztrák-magyar bank.

A bankszabadság meghosszabbítását célzó tárgyalások bevezetésekor az osztrák-magyar bank annak idején oly igényekkel lépett fel, melyeket a két állam kormányai egyértelműleg ignoráltak, a közvélemény pedig határozottan ellélt. A magyar sajtóban legerősebben érvényesült a megütközés a felett, hogy az osztrák-magyar bank mértéketlen követeléseinek elfogadhatlansága által szinte a tiszteletteliséggel határos nem ismerését árulta el a jelenlegi magyar államhitelnek.

Miután ezt a furcsa pénzügyi bölcösséget senki sem vette komolyan, más manőverhez folyamodtak a bank intéző emberei, amennyiben a vezértitkár, Mecenseffy Emil háta mögé bujnak, aki »az osztrák-magyar bank szabadságának értéke és ára« cím alatt egy röpiratot adott ki.

Mert ámbár a bank legutolsó közgyűlésén a kormányzó úr kijelentette, hogy Mecenseffy vezértitkár a füzete annak szigorúan privát munkája; gyakorlati tekintetben mégis a kormányzónak ez a kijelentése nem bir fontossággal. Az említett füzet az osztrák-magyar bank saját kiadásában jelent meg és teljes nevével aláírta azt a bank egyik legmagasabb hivatalnok és tulajdonképen való vezetője.

Mindenmely fogásokkal törekedett egy-egy önálló cikket a lap valamelyik rovatába becsempészni, de hiába, — sehoggy sem sikerült.

Végre kínálkozott alkalom ily titkos becsempészésre. Egy rovatvezető megbetegedvén, a szerkesztőségnek egyik olyan tagja helyettesítette őt, ki Döbröközve a legbizalmasabb barátságban volt.

És részint kényelemből, hogy magának ne keljen a rovatot betölteni, részint Döbröközve iránt sziveségből egy terjedelmes könyvbírálatot vett fel a lapba, — s a sokáig mellőzött író végre önelégülten olvashatta reggelje mellett a művet, melyben szent meggyőződéseknek adott határozott kifejezést.

Mily nyomós okokkal, mily hatalmas ékesszólással ítélte el az irányt, mely a megbírtat miben rejtejt mérgével a társadalmat megméltelyezte.

Valódi megváltozó tények volt tekinthető felszólalása a veszedelmes tendenciájú könyv ellen, mert amint nemrég az a lap is hirdette, melynek ő munkatársa volt, a mi néhány hét alatt oly nem vált keletnek örvendett, hogy szerzője legközelebb új kiadásban szándékozott kiadni.

E veszedelemtől most már — bizton remélte — megmentette bírálat a társadalmat s a hazát.

Emlét fölve, vigan futóverszve nyitott be a szerkesztőségbe.

Még az első szobán sem haladt keresztül, midőn tület egyszerre heves szóltas ütötte meg, mely a szomszéd szobából hangzott föleje.

A feleselő hangok közül tisztán megkülönböztethette a felolós szerkesztőt, mely hatalmas megreskettette a szoba levegőjét s csak elvívve engedett néhány pillanatot egy halk, reszketeg hangnak, melyben Döbröközve azon barátjának hangját ismerte fel, kinek jóvoltából bírálat a lapban megjelent.

A nyilvános díszközgyűlésben, valamint később a parlamenti tanácskozás folyamán ezt a munkát minden esetre az osztrák-magyar bank érdekei védelmezésének fogják tekinteni. A felolóséggal való bujósáiba nem fognak beleboacsátolni.

Mecenseffy vezértitkár munkája különben azt a dícsőretet érdemli meg, hogy az egy gyakorlati tapasztalatokkal bíró pénzügyi bürokrata nagy szorgalommal és buzgóssággal készítet anyag-gyűjtemény, mely érdekes számokat és adatokat szolgáltat a bankkérdés tisztázásához. Ezt az érdemet éppen nem csökkentti az, hogy a vezértitkár őrnek éppen ezek a számai és adatai teszik lehetségessé, hogy a bank saját érveivel és állításával bizonyítsuk be követeléseinek helytelen és tarthatatlan voltát.

Igy a jegybank hasznának kiszámítása, a mint azt Mecenseffy úr teszi, teljesen helytelen a számítási példa felállításában. A 7.170.000 forint átlagos nyereséget, az 1880—1893. években, a 90 millió forint részvénytőkére kell felosztani. A vezértitkár saját állítása szerint a részvényesek átlag mintegy 7 millió forint osztalékot kaptak, azaz körülbelül 7 és fél százalékot az adó levonása után.

A vezértitkár jó akarata, hogy a részvényeseknek szolgáljon, arra a végkép helytelen és önkényes eljárásra csabítja őt, hogy ő ezt a jövedelmet nem a 90 millió részvénytőkére, hanem a 37 millió tartalékalap hozzászámításával adódó 127.000.000 frtnyi összegre számítja.

Ez a ravasz számítási remekelés csak arra való, hogy 7 és fél százalékos haszon helyett fiktív módon csak 5.333 százalék haszon legyen kimutatva. Minden bankár és minden kereskedő tudja, hogy az ilyen szemfényvesztő aritmetika egyszerűen hamis. Minden részvény jövedelmét csak a részvénytőke után lehet számítani. Ehez a tartalékok hozzászámítása föltétlenül helytelen. A tartalékok ugyanis arra valók, hogy rendkívüli veszedelmek ellen biztosságot nyújtsanak. Csak azért gyűjt minden részvénytársaság tartalék-alapokat, Mecenseffy vezértitkár úr számítása tehát csekély 37.300.000 frtnyi számítási hibával téves. Ez okból ép ily helytelen a bankszabadság értékének kiszámítása. Továbbá azért is, mert éppen ezek a nagy tartalék-alapok eredményes és bizonyítékai a bankszabadság rendkívüli előnyeinek.

Épp ily hamis az az aritmetikailag erőszakos remekmű, a mely a 4-248 százalékos átlagos kamatlábat az osztalékjövdelemből levonja, hogy aztán a fennmaradó különbözetet adja ki a bankszabadság értéke gyánánt.

Hogy a tartalékalapra felállítás mennyire vét nemcsak a fináncudomány A. B. C.-je, hanem a gyakorlati finánciális okosság ellen is, az kitűnik a következő tényből:

A német bíróiudalmi bank szabadsági szerződése szerint a szabadság lejártaival a tartalékalapok legnagyobb része az állam birtokába megy át. Azért történik ez, mert ezek a tartalékalapok éppen a jegyszabadság kihasználása által teremtetek.

Mecenseffy vezértitkár ügyes szempontortolításában a további pénzügyi tévedések oly számosak, hogy azok fejtegetéseink folytatásánál becses anyagot szolgáltatnak részünkre az osztrák-magyar bank által

emelt követelések telyeshetlen voltak bizonyítására. — Befejezésül ma csak egy különösen durva pénzügyi tévedésre utalunk az angol bankkal való összehasonlításnál. Mecenseffy úr elfelejté az általa tett összehasonlításnál megemlíteni, hogy az angol bank az államnak adott haszonrészesevésén kívül teljesen díjtalanul végzi Nagy-Britannia állami adósságainak összes kezelési munkáját.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« f. évi február 28-án »A nem magyar nemzetiségek kivételei állapota« címmel a következő cikket hozta első helyen:

Igenis, a nem magyarok részére kivételei állapotot óhajtanak és óhajtják pedig ezt a tanügyi szempontokból. S ki óhajtja ezt? Óhajtja a leghivatottabb fórum: a középiskolai tanáregyesület. S óhajtja s kéri magát a vallás- és közoktatási minisztert. A ki nem hiszi, olvassa a tanár urak kérelmét, a mely következőkép hangzik:

Nagyméltóságú miniszter úr! Egyesületi közgyűlésünk határozatának értelmében azon kérelemmel járulunk Nagyméltóságod elé, kegyeskedni óhadatni, hogy a nemzetiségi vidékek középiskolái számára külön tankönyvek készíttessenek. Kérelmünk támogatására legyen szabad a következőket felhozniuk:

1. A nemzetiségi vidékeken a tanulók jelenleg keny, néhol túlnyomó része oly ki nem elégtő magyar nyelvi ismeretekkel lép a középiskolákba, hogy kezdetben a tankönyv használatá teljesen ki van zárva, s természetesen, hogy később is szűk korlátokra kell szorítokoznunk, hogy a tanulók a legegyszerűbb fogalmakat is megértsek. Így aztán ama tankönyvek, a melyek a magyar ajkú tanulók számára irattak, nehezebb nyelvkű s nagyobb terjedelműk miatt rendkívüli nehézségeket rónak úgy a tanárra, mint a tanulóra s állandóan megnehezítik az előmenetelt.

2. A nyelvbéli nehézségeken kívül épp oly súlyosan nehezedik a nemzetiségi vidékek tanulóira Erdélyben úgy, mint főleg a Felvidéken a szegénység. A hol a szegény ifjúnak nincs elegendő élelme, nincs elégséges ruházata az időjárás viszontagságai ellen, s több közülök még az esti világítástól is állandóan meg van fosztva; ilyen helyeken a tankönyvek ára is nagy jelentőségű a szülőkre nézve. A tapasztalat bizonyítja, hogy egyrészt nem lehet a tanulókat arra kényszeríteni, hogy drága könyveket szerezzenek be maguknak, másrészt a tanulók másik fele elrongyosodott s régi kiadásokkal küzködik, a melyek már csak kézen fordultak meg.

Ezek alapján kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedni gondoskodni arról, hogy a nemzetiségi vidékek számára rövid, csak a legszükségesebb dolgokra terjeszkedő, egyszerű s könnyű nyelven írt olcsó tankönyvek készíttessenek.

Igy a középiskolai tanár urak egyesülete. De kérdjük őket, miért kívánnak a nem magyar vidékek számára ily kivételes állapotot? Miért kívánnak a nem magyarok részére csak rövid s csak a legszükségesebb dolgokra szorítoköz tankönyveket? S nevezetesen miért kívánnak a nem magyar fiúk s tanulók számára magyar tankönyveket, a midőn megvannak győződve azon nehézségekről, a melyek ezekből úgy

Néhány hétig meg is volt elégedve állásával.

A többször visszatúrt nemzetgazdasági cikk megjelent, s nemokára rá a hosszabb cikksorozat is, s boldog publicisták agyában csak úgy kergették egymást az eszmék, úgy hogy naponként is képes lett volna a lapot egy-egy vezércikkkel gazdagítani, ha arra a jogra mások is nem szerettek volna maguknak igényt.

A szerkesztő s munkatársai szerettek s becűltek őt, főkép a segédszerkesztő mutatott iranta őszinte ragaszkodást.

Egy este az alsó papság érdekében egy lelkes közleményt írt, melyben a főpapságot nem a legkiméletebb elbánásban reszettezte.

Megvolt elégedve munkájával, jóízűen megvacsozalt utána.

Mikor később benyitott a szerkesztőségbe, a segédszerkesztő felrehívta.

— Ne haragudjál, — mondá zavartan köhécselve, — azt a cikket, — tudod, hol a papoktól írsz, — nem vehetem fel a lapba.

— Miért nem? — kérde Döbröközve megütközve.

— Hát csak — tudod — a főszerkesztő feleségének nagybátyja püspök. — No hisz érted, eddig is sokat tett értők, — meg aztán halála után.

— Isten verte érdekei! — dörmögött publicistánk, azután törekedett a kellemetlen dolgot fejből kifűzni.

Egy kis idő múlva a főszerkesztő tett kifogást egy cikke ellen, mely bizonyos vállalat ingatag voltára figyelmeztette a közönséget.

— Nem engedhetem, — mondá hevesen — hogy e vállalat hitelét aláassák, míg részvényeimen túl nem adtam.

Ez időtől fogva minduntalan visszatúrtották egy-ik

HIREINK.

a tanárok, mint a tanulókra háramlanak; a midőn lelkük mélyében megvannak győződve, hogy a tanítás ezen módjával szüntelenül megnehezítették az előmenetel? Miért nem kérnek a tanár urak csupán igazságos s egyenlőjű eszközöt s a mellett az egyedülit, a mely célhoz vezethet, a melyet nemcsak a paedagogia, hanem maga a magyar törvény is dikál?

Igen, középiskolai tanár urak, ha magatokon s nem magyar ajkú tanítványaitokon akartok segíteni; ha az egyes tantárgyakban a nem magyar ajkú tanulóknak számára is biztosítani akarjátok az előmenetelt: ne kívánjatok kivételes állapotot, rövidebb s öszszevonatott magyar tankönyveket a nem magyar vidékek számára, hanem közben tartva az 1868. évi XLIV. t.-cikket — ne kérjétek — de követeljétek a miniszter úrtól, hogy teljesítse a törvényt, hajtsa végre határozásnyait s állítson föl minél előbb a tótoknak tőt, a románoknak román, a szerbeknek szerb, a németeknek német középiskolákat, illetve, hogy a mostani középiskolákat a nem magyar vidékeken oly középiskolákká változtassa, a melyben az oktatási nyelv olyan lesz, mint a minő az illető vidékeken uralkodik. Ilyen kérelem, ilyen kívánság méltó s illő volna az ország paedagogusainak egyesületéhez s elismerést érdemelne. De a ti világba való hadarástok s a ti pseudohumánus köntöské öltöztetett kérelmek a nem magyarok számára a tanügy terén adandó kivételes állapotot, nem érdemel meg bizony sem elismerést, sem dícséretet, hanem öszinte sajnálatot ilyen előlévelés miatt s aztán visszautasítást.

Hát bizony a fenti kérdésekre nagyon könnyű a felelet. Minden egészséges eszű embernek be kell látnia, hogy az országos középiskolai tanár-egyesület kérelme hosszabb gyakorlati tapasztalaton alapszik s nem akar elérni ezzel semmi egyebet, mint azt, hogy a magyar nyelvet kevésbé, vagy éppen nem beszélő nem magyar ajkú tanulóknak is megkönnyíthessék a tanulás. Módot akar nyújtani arra, hogy a nem magyar ajkú tanuló, akik még hozzá szegényebb módúak, könnyebben boldogulhassanak a középiskolákban, s ne legyenek kéüytelenek hosszú lére eresztett, mondvá csinált szavakba burkolt fogalmakat tanulni akkor, a midőn még a nyelv birtokában sincsenek. Ez szerintünk nagyon is humánus, szép gondolat s e fölött nem gyönyölni, hanem inkább elismeréssel kell lenni. Ez is csak azt mutatja, hogy a magyarság nem akarja elnyomni idegen ajkú testvéreit, de sőt minden eszközt s módj kenyeret arra nézve, hogy hostestvéreinek boldogulását előmozdítsa. Ép az vallana rossz akaratra, ha megnehezítene a tőt ajkú tanulóknak a középiskolába való lépést s egyenesen a nyelvnek tökéletes ismeretét tenné függővé az abba fölvéttel. Pedig ehhez is volna joga s még sem teszi. Az ilyen eljárás azonban nem gáncsolás, de hálás köszönetet érdemel. Hja, de így van az az emberi életben, dobj kenyeret s követ dobnak vissza!

— **Meghívó** a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület javára, 1895. évi március hó 10-én, a turóc-szent-mártoni állami iskolák nagyteremben rendezendő hangversenyre. Kezdeté fél 8, vége fél 10 órakor. Belépti díj: személyenként 60 kr., tanulóknak 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlaplaj nyugtaztatnak. Jegyek előre válthatók Graber J kereskedésében. A rendezőség. — Műsorozat: I. XIV. Magyar Rhapsodia, Liszt Ferentől. Zongorán 4 k. előadják Soest Irén úrhölgy és Boldis Ignác úr. — 2. Az anya, monológ Gabányi Árpádtól. Előadja Neubauer Júlia úrhölgy. — 3. Septett, Beethoventől, op. 20. [Két részlet: a) Allegro con brio; b) Scherzo.] Zongorán, violoncellón, hegedűn és harmoniumon előadják Soest Irén úrhölgy, Rakovszky Ferenc, Katona Pál és Boldis Ignác urak. — 4. a) Prolog, Leoncavallo »Bajazzóké» operájából; b) Dal, Grieg Edtől. Énekli Rónay Ödön úr. — 5. Turócmegye természeti szépségei. Ez alkalomra írt és felolvassa Revész Lajos úr. — 6. Ave Maria, Gounodtól. Zongorán, violoncellón, hegedűn és harmoniumon előadják Justh Anna úrhölgy, Rakovszky Ferenc, Katona Pál és Boldis Ignác urak. — 7. Nyégy eredeti magyar népdal, szövege Deil Jenőtől, zenéje Boldis Ignáctól. Énekli Derszib Béla úr. — 8. Az iródban, monológ Porszolt Kalmántól. Előadja Fekete Miklósné úrnő. — 9. Arlequin, Popper Daviddól. Zongorán és violoncellón előadják Soest Irén úrhölgy és Rakovszky Ferenc úr.

— **Közgyűlés.** A turóci kereskedelmi- és hitelintézet február hó 24-én tartotta XXIV. rendes közgyűlést. Az igazgatói jelentés szerint az intézet a lefolyt évben is a fokozatos fejlődés útján haladt, jóllehet a rendkívül alacsony gabonárák következtében beállt kedvezőtlen gazdasági viszonyok hatása, — leginkább az év utolsó negyedében — érezhető volt. Mindazonáltal az üzlet fontosabb ágaiban lényeges emelkedés mutatkozott. Az intézet tiszta nyeresége 14.173 frt 24 kr tesz ki, mely öszszögből a »Kétes követelések» számlájára könyvelt 497 frt 4 kr. levonása után, maradt rendelkezésre 13.676 frt 20 kr. Ezen öszszeg felosztásáról a közgyűlés következőképp intézkedett: 1. az igazgatóság és felügyelő-bizottság alapszabályszerű részletekére 1367 frt 62 kr.; — 2. a tartalék-alap javadalmazására 1600 frt; — 3. az osztalék kifizetésére 9000 frt; — 4. jótékony célokra 150 frt; — 5. a még fennmaradó 1558 frt 58 kr. különleges tartalék-alap alakítására fordítatik. A részvények 12^{1/2}% osztalékban részesültek.

— **Március 15.** Közeledik március 15-ike, ez az örökké nevezetes nap, melyen a magyar önévéimái harc alpmozgalmait s annak egyik legszebb vívmányait, a sajtó felszabadítását és a cenzura eltörését ünnepejük. Ezt a napot, ezt a hazafias ünnepet, minden éven lelkesséssel szokta megülni Turócmegye magyar hazafias közönsége s mint értesülünk az idén szintén meg lesz ünnepeve egy a megye székhelyén, mint a vidéki központokban.

— **Áthelyezések.** Glaser Gyula, a helybeli vasúti állomás pénztárosa, Budapestre, a központba helyeztetett át s helyét Záborszky Ottó vasúti forgalmi tiszt

foglalta el. Az eltávozott vasúti tisztviselő a helybeli magyar társaskörnek buzgó látogatója volt s így eltávozása által jelentékeny úrt hagyott maga után.

— **Van szerencsém** azon tisztelt barátainknak, jóakaróimnak, kik szíves jóindulattal kitüntetni méltóztattak, Turóc-Szt.-Mártonból való távozásom alkalmával minden jót kívánásomat ez úton is kifejezni. Kérem egyúttal őket, hogy barátságos hajlandóságukban ezentútra is megtartani szíveskedjenek, a minthogy nekem is legkedvesebb emlékem Turócmegyéből az a kedves jóindulat, melylyel annyian kitüntetni szíveskedtek. Kiváló tisztelettel, Müller Rezső.

— **Uj találmány.** Egy évvel ezelőtt említett tettünk Részner József ruttkai állami elemi iskolai tanító találmányáról — a hangtomptó készülékéről. E hangtomptóról, Bergl S. szabadalmi közlönyének ez évi január havi száma, igen kedvező műszaki véleményt tett közzé. Kiemeltetik a hangtomptó azon kiváló előnye, hogy vele a hegedűn játszó, bármikor igen könnyen tompíthatja e hangszernek hangját. Különös fontosságot tulajdonít a műszaki jelentés az uj találmánynak, — a zenekarok előadásainál. Segítségével a zenekar egyszerűer tompíthatja a hangot s a leglgyabb pianissimo-ba, vagy viszont ebből a legharsányabb fortissimo-ba csapathat át. Csupán egy kézművítés szükséges a készülék használatához. A kuitika szép jövőt jósol a találmánynak s a feltaláló most a külföldre is kiterjesztetni kéri a szabadalmat, a melyet befordírd már a múlt évben megkapott. Mint értesülünk, a feltaláló, a hangtomptó készülék készítéséhez pénzzel rendelkező társat keres, a kivel hajlandó lenne a tiszta haszon 30^{1/2}%-t megosztani.

— **A német hadsereg vezértáborának.** Az Albrecht főherceg temetésén résztvett német császár, Ferenc József királyt a német hadsereg vezértáboránagyvá nevezte ki. A jelenyekt, melyek két aranylapon hímeztet miniatur táboragnyi botból és a vállrojtásból állanak, február 27-én nyújtották át Ő Felségének.

— **Uj állami iskolák Turócmegyében.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Hadviga és Bristya községeiben állami iskolák felállítását engedélyezte. Az iskolai épületekre 10000 frt engedélyeztetett s a jövő iskolai évben már megkezdhetnek bennük az előadások.

— **Az italmérsi adóberők országos értekezlete.** Az ország minden részéből öszszegyűltek a minapban a fővárosban az italmérsi adó nagyberői, hogy a tervezett szeszpotádó behozatala ellen, amelyet átmeneti intézkedésnek terveznek a szeszmonopólium életbe lépéséig, állást foglaljanak. Az egybegyűltek egyhangú elhatározták, hogy a jövő hónapban nagy országos értekezletet hívnak egybe. Az ország öszsz adóberők meghívják. A további teendők végrehajtására előkészítő-bizottságot választottak.

— **Nyílt levél a cár ellen.** Tolsztoj Leó gróf leányának egy folyóiratban közzétett nyilatkozata szerint a cárhoz intézett nyílt levelet nem az ő aija írta.

— **Gazdasági egyesületek ezredéves kiállítására.** Az ezredéves kiállításnak terveit elhatalásztása folytán a gazdasági egyesületek kiállítási ügye is hónapok óta stagnált. Most hogy az ezredéves kiállítás megtar-

másik dolgozatát, vagy a legfontosabb részeket kihúztak belőle, — egyezzen ilyen, masszor amolyan tekintetek kívánták a mölézést vagy kiigazítást, — úgy, hogy türelméből végre teljesse kifogyott s azt a szerkesztőseget is ott hagyta.

Nem is lehet az ember független, önálló publicista, ha csak magának nincs lapja.

Fel is csapott csakhamar laptulajdonosnak és főszerkesztőnek.

Most már zavartalan boldogságot élvezett Döbrökőzy Bálint, írhatott, a mit akart, — csak olyan rengeteg pénz nem nyelt volna el vállalatát.

Birtokára egyre-másra fel kellett venni a kölcsönöket, hogy a lap kiadásait fedezhesse.

No, de az első év letelével szépen megsaporodtak előfizetői. Ha nagyobb hasznot nem hajtott is még lapja, a költségeket legalább fedezte, sőt adósságainak törlesztésére is juttatott egy keveset.

Különösen a középiskolai tanárok körében tett lapja nagy hódításokat, mert a főszerkesztő úr, bár deakori emléke nem a legrokonszenvesebb színben idéztek fel kezeletében egykori tanárait, sokkal elfogulatlanabb és igazságosabb volt, semmely a fizetés-javítás kérdésében meleg szószóloja ne lett volna a társadalom e mostoha gyermekeinek.

Midőn azonban a vidéki tanároknak egy tekintélyes része a fizetés-javítással nem lévén megelégedve, gyermekek duzogással kijelentette, hogy minden tudományos tarsulatból s egyesületből ki fog lépni, épen elfogulatlanul s igazságszeretete folytán nem állhatta meg, hogy heves cikkben meg ne leckéztesse duzogó pártfogójait.

— Az Istentér, — mondá a felelős szerkesztője, midőn a cikket kéziratban elolvasta, — csak nem akarja főszerkesztő úr előfizetőinknek egy épen nem megveendő részét lapunktól elriasztani!

— Bizza azt csak rám, — felelé a főszerkesztő büszkén, — nem azért áptottam tana, hogy meggyőződésemet mindenféle mellétkéteknak alárendeljem.

A cikk megjelent, s a legközelebbi évnegyedkor a lap előfizetőinek száma csakugyan megcsappant néhány százzal.

De Döbrökőzy Bálint nem hagyta magát elveitől eltántortani.

Többek közt az is elvei közé tartozott, hogy tisztán szent meggyőződése s az igazság hatalma által akar hódítani; azért megvetett minden reklámt s holmi pikáns, szenzációs közleményeknek nem engedett helyet lapjában.

Emiatt a lap mindinkább az unalmasság hírébe került, mi természetesen szintén nem igen szolgált előfizetőinek gyarapítására, egyes példányokban pedig épen nem örvendett a lap kelendőségnek.

Néhány száz előfizető azonban állhatatosan megmaradt a lap mellett, azért laptulajdonos-publicistának szívesen hozott áldozatot, a niennyit csak elbrt; mert hisz egyedüli célja az volt, hogy a közjó előmozdításán munkáljon.

S volt is a lapnak hatása a közönségre, jelöl annak, hogy kevés előfizetői mellett is sokan olvastak. Erről több ízben volt alkalma a laptulajdonosnak meggyőződnie; ablakai alatt ugyanis nem egyszer hangzott: »Abzug! kiállítások, sőt egy alkalommal néhány ablaka is megcsinálta a zajos tüntést.

Ezalatt Döbrökőzy birtokán mindinkább szaporodtak és súlyosbodtak a terhek, — s végre már nem akadt hitelező, ki rajta kölcsönt adott volna.

Mit volt mit tennie? — el kellett adni a jószágát. Szerencsére akadt is vevője, ki készpénzzel fizetett. Adósságait aztán becsületesen kifizette, senkinek

sem maradt adós egy fillérrel sem; — de magának nem maradt semmi az egész vétekből.

Most már a lapra is ki volt mondva a halálos ítélet.

Szegény publicistánk vérvő szívvel írta meg búcsúztató cikket az utolsó számban, — aztán mély gondolatokba merülve meghanyta-vetette magát, mihez fogjon már most, hogy éhen ne haljon.

Isten verte nyomorult állapotára!

Ugy beleléte magát a zsurnalisztikai és publicisztikai munkásságba, hogy más életpályára teljesen képtelennek érezte magát.

Néhány hónapi nyomorgás után nagy nehezen rászánta magát, hogy megint valamely szerkesztőségbe lép be muakartásnak, habár jól tudta, hogy ujra súlyos békóba fogják venni meggyőződését.

Egy ideig csakugyan nehéz küzdelmeket vívott lelkiismeretével, midőn meggyőződését különféle tekinteteknél fogva nem egyszer meg kellett tagadnia. Lassanként azonban beletörődött a szomorú kényszerűségbe, hisz félig-meddig már meg is szokta volt, mielőtt mint laptulajdonos lépett fel; no, meg az öngyilkosság határozottan ellenkezett elveivel, ha pedig meggyőződéséről éhen halt, tagadhatatlanul az öngyilkosságnak bűnébe esik.

Néhány év múlva a legtekintélyesebb publicisták egyivé nézte ki magát Döbrökőzy Bálint, s jelenleg ismét laptulajdonos-főszerkesztő.

Lapja sok ezer példányban kerül ki naponként a sajtó alól, minden utcaszár és hirdetésíró öszlop tanúbizonyoságot tesz rendkívüli elterjedtségéről s boldog publicistánk most már teljesen függetlenül követheti — igaz, hogy sokban megváltozott — elveit, melyek között az első: az érdek minden előtt!

tásához több kétség nem fűződik, a gazdasági egyesületek kiállításának végrehajtó-bizottsága is hozzáállott a munkához és Budapestre, a közleken folyó évi február hó 27-én tartott ülésén a kiállítás programjának részleteit is megvitatták, az előkészítő munkálatokat teljes erővel megindította. A kiállításra eddig 49 gazdasági egyesület jelentkezett, ezek közül 45 anyagilag is hozzájárul a rendezési költségek fedezéséhez. A felajánlott hozzájárulási összeg eddig 14.125 forint, mely összeg a program lényegesebb pontjainak megvalósítását már is lehetővé teszi. — A kiállítás tervezete a következő főbb pontokat öleli fel: 1. Megfog iratni az egyesületi élet monografiája oly módon, hogy ez működési területe általános gazdasági viszonyainak is jellemzetes ismertetését nyújtja. — 2. Bemutatják a gazdasági egyesületek működésének befolyását a ló-és szarvasmarha tenyésztésre előtűntető grafikus térkép, lehetőleg ugyanez a tájfajta elosztására nézve. — 3. Bemutatnak az egyes vidékek kiváló és jellemzetes kultur növényei a talajjal együtt, melyben azok teremnek. — 4. A típusok ló- és szarvasmarha tájfajtaírók modellek készítenek. — 5. Ilyen modellek készülnek az egyesület működésének hatása alatt létesült, vagy kezében lévő intézményekről és a gazdasági életre jellemző objektumokról. — 6. Kiállítanak a különböző vidékek típusos földmívelési eszközeit, fénykép gyűjteménnyel együtt, melyek ezen eszközökkel való bántásmódot mutatják be. — 7. Kiállítanak a mezőgazdasági háziipar nyersterményei, eszközei s kész cikkei. Mindezekben a bizottság már a részletes programot is megállapította s határozatokat hozott az anyaggyűjtés mikéntjére is. A program rövid idő alatt az összes gazdasági egyesületeknek meg fog küldetni. Az egyes részletkérdéseknek ez alapon való végleges eldöntése s a program teljes egybeállításra céljából a bizottság az összes gazdasági egyesületek titkárait folyó évi április hó 7-ére hívja össze. A országos magyar gazdasági egyesület közlekei helyiségében kiállítási iródat nyit, mely az adminisztrációs teendőket ellátja s a bizottság határozatainak végrehajtását fogatosítja.

— **Kerülő utakon.** Egy élemedettebb koru ténaszony beszél lassu, vonatott hangon a kapitányhoz. — Nem azért jöttem ide, hogy panaszt tegyek. Sose jártam én még a rendőrségen, — hanem most mégis...

— **Kérem.**
— Egy igen csinos leány van nálam szolgálatban. Nem nyelves, nem lusta, inkább úgy ég a kezei között a munka.

— **No, ez ritka leány a mai világban!**
— Ugye-én is azt mondja. Az uram is azt mondja. Szóval, hogy a férfiak izlése olyan egyszerű az ilyenekben.

— **Kérem.**
— Hanem mégis! Mit gondolt kapitány ur, elbocsáthatnám azonnal, feimondás nélkül azt a leányt?
— Ugyan, kérem, — de miért? Hogy nem nyelves, nem lusta, — hogy ritkítja pártját a mai cselédek között?

— **Nem azért.**
— **Hát miért?**
— A ténaszony egy kis ideig szégyenkezik, de aztán hirtelen válaszol.

— **Azért, hogy az uram egy kicsit igenis fiatal.**
— **A legujabb házassági divat** — persze csak Amerikában — az, mely meglepetésben dolgozik. Meghívják a vendégeket ebédre, de egyetlen szóval sem mondják meg előre, mi az összejevetelő céjja. Van a vendégek közt egy hivatalos személyiség is, de ezt is rendszeren valamely távolabb városrészből, vagy szomszéd helyiségből hozatják, nehogy elrontsa a meglepetést. A fekete kaválnal feláll a leendő férj és rövid beszédet tart, a melyben megkéri a jelenlévő lányok közül azt, a kihez szíve vonzza. Ha nem kap kosarat, a fiatal hölgy mellé ül, a hivatalos egyéniség rájuk adja áldását és az egész szertartás pár perc alatt el van intézve. Az ilyen házasságról csakugyan azt lehet mondani: hogy nem az égben, hanem fekete kávé mellett kötötték meg.

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből, melyet Beöthy Zsolt szerkeszt, megjelent a 30 ik füzet három ívnyi terjedelemben. Harom mgvas tanulmány van benne: Baráth Ferenc Eötvösről, Gyulai Palé Kemény Zsigmondról és Sebestyén Gyuláé (dr.) Népköltészetünkéről. Ez utóbbi történeti fejlődésökben s egészen új szempontok szerint tárgyalja a népköltészet termeit,

melyeknek — tudunkra — maga is szorgalmas és szerencsés gyűjtője. A szöveget ezúttal is nagyszámú kép illusztrálja: A Karthauiak, Eötvös svábhgyi nyaralója, arcképe és sír-elméje. Keménynek ifjú s ferfikori arcképe, nevelairasa, sírja, s egy régi bajoló imádság 1578-ból. Külön meglekietű: Vörösmarty «Hazaifak» című költeményének első fogalmazása s műveinek egy-című illusztrációiból 4 kép van esatolva. A befejezéséhez közeledő nagyfotossagú vállaat körülül 35 füzetben fog megjelenni, s fuzetenként 40 kr-ért kapható.

A »Tanulók Lapja« című középiskolai ifjúsági lap legutóbbi száma, melyet Dr. Rupp Kornél főgymn. tanár, az ismert nevű író és jeles paedagogus szerkeszt, oly rendkívül gazdag és érdekes tartalommal jelent meg, hogy méltán el kell ismernünk, hogy ilyen kitűnően s a paedagogiai célnak megfelelő ifjúsági lap még eddig nem volt irodalmunkban. A »Tanulók Lapja« nem pusztán szórakoztató, hanem tanulságos irányú is, a miről kitűnő cikkei meggyőzően bennünket. Hogy csak egyet említsünk: az önképzőkori irányásműk és munkaprogram, melyet Szinyai Elek a-bányai tanár írt, oly rendkívül meglepő, hogy bátran kimondhatjuk, miszerint ifjúsági lap ilyen még nálunk nem produkált. Ezenkívül számos elbeszélést, esztetikai fejtegetést találunk, a szórakoztató elemet nem is említve, e számban, melyet több kép, a lap élén dr. Szinyei József egyetemi tanár arcképével díszít. E valóban kitűnő vállaat a »Kosmos« műintézet részvénytársaság kiadásában hetenként minden vasárnap jelenik meg s ara negyedévre 1 ft, mely összeg VI. ker., Aradi-utca 8. sz. alá küldendő, honnét mátványzasmót bárkinek szivesen küldenek.

Vaszary Kólos életrajza. A Korrajzok című új folyóirat egyszerre négyes füzetben adta ki a bíboros hercegprímás életrajzát. Az arcképpel és kéziratmással díszített vaskos kis kötetet maga a szerkesztő Dr. Körösy László írta. Vasary Kólos az egyház-politikai küzdelmek egy legkiválóbb történeti alakja. Békés szelleme, fenkölt idealizmusa, tündökölő hazafisága és fényes szónoki tehetsége becsültté tette a nevét a tróntól a kunyhóig. Életrajza valóságos korrajz. Adatokban gazdag, feldolgozásban gondos; több érdekes aktája most jelenik meg először a nyilvánosság előtt. Öszintén ajánlhatjuk olvasóinknak. Az ünnepeit egyházfejedelm rokon-szenves hangulattal megírt életrajzának 1 ft 20 kr.; előfizetőnek 90 kr. A husz ívnyi kötet megrendelhető a Korrajzok kiadóhivatalában (Budapest, Andrássy-út 25.) Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben is.

Nyilttér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőseget a szerk.)

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből. és a hamisítás rögtön kiderül: mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban össze-pödrödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyva; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szallanos lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után. mely valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak meggöribül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványt nem. — **Henneberg G. (cs. k. udvarszalit) selyemgyára Zürichben.** hazhoz szállitva, postabér- és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öllányokra való, akár egész-vegekben levő valódi selyem szövetekből. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros télyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Bérbe adó
ház és kert.

Tomesány községben fekvő 4 szobából, előszobából, konyhaból és élekkamrából álló lakóház a szükséges melléképületekkel, t. i. 2 pincével, 2 raktárral és kocsiszinnel, valamint 4 holdnyi kiterjedésű gyümölcsös és zöldéségek kerttel együtt igen jutányos áron bérbe adó.

A bérbe venni szándékozók, a telek tulajonosához, **Tomesányi Mór,** Budapest (Tisztviselő-telep, Elnök-utca 12. szám), sziveskedjenek fordulni.

Árverési hirdetményi kivonat.
A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mudrony Pálnak Kubány Janos horni és tursai elleni 16 frt és 32 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a bbányai kir. törvényszék területén levő Suttó községben fekvő a suttói 72. sz. tlkjkvben A. I. 2., 19., 49. sor sz. a. továbbá az ottani 90. sz. tlkjkvben I. sor., 520. hr.-sz. a., az ottani 138. sz. tlkjkvben 1 sor., 960. hr.-sz. a., az ottani 102. sz. tlkjkvben I. 1. sor., 247. hr.-sz. a. és az ottani 197. sz. tlkjkvben I. 1., 2., 3., 5-50., 52-60. és + 1. sor-sz. a. felvett egészben írt ingatlanokra 77 frtnyi, illetve 27 frt 60 krnyi. 22 frtnyi, 99 frtnyi és 198 frtnyi kikültási árban dr. Lax Adolf utóajánlata folytán az újabb árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1895. évi marcius hó 4. napján d. e. 10 órakor Suttó községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlanság becsárának 10%-ot készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. jbrásás mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi december 20-án.
Medzihradsky,
kir. albiró.

A Tinct. capsici compo.

Ezen **Gorgony-Pain-Expeller** nevén is ismeretes, igazán népszerű háziser most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-dörögésnek fenyvesen bebizonyult közsévenél, oszánál, tagnszagatásnál stb. nel. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek jogga ajánlható.

A Tinct. capsici compo.
(Gorgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító be-dörögések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a községen igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utamatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjékünkre, a város hongyora figyelendő és minden úveg ezen jegy nélkül, mint nem ve-ódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 ft 20 krnyi árban üvegkötetű; Budapestben **Török József** gyógyszerésznél, Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.-ban.

A tapasztalat azt oktatja, hogy :
Mindig a helyes forrást keresd, ha vásárolsz.

Ez méltán az én üzletemre vonatkozhat, mert csakis egy oly nagymérvű üzletnek, amilyen az enyém, lehetnek ősök költéségei, mely körülmenő órási készpénzár-bevásárlásoknak és egyéb előnyöknek köszönhető s melyeknek végre a végvím veszik hasznát.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Bőrtartalmu mintakönyvek, amilyenek eddig még nem léteztek, **szabók részére** bérmentlenül.

Öltönyeknek való kelmék

Peruvien és dosking a magas klerus részére, szabályosított kelmék és kir. tisztviselő-egyenruhákra, ugyszintén hadastányok, tüzőlők és tornázóknak, valamint lívrék részére. Tekg- és játéka-szalokra való posztók, kocsik-alkuzatok.

Legnagyobb raktár stájeri, karinthiai, tiroli stb. lodonban fekvő és női használatra, eredeti gyári árak mellett, oly nagy választékban, a mi nyilent házszoros vetény sem nyújthat.

Legnagyobb választék csakis honon, tartós női posztóból, a legdivatosabb színekben. Mosó-szövet, uti-plaidok 4-14 frtig.

ugy-szintén **szabó-kellékek** (uj-béls, gomb, tű, cérna stb.).

Valódi, tartós, tisztia gyapot posztó árúkat, és nem holmi olcsó rongyot, mely alig a szabó munkadíját érdemli, ajánl jutányos áron

STIKAROFKY J.,
BRÜNNEN (az osztrák Manchester).
Legnagyobb gyári posztó raktár 1/2 millió forint értékben.

Éztéküldés, csak utánvét mellett.

Figyelemzetés! Minthogy ügynökök és házalók »Stikarofsky« elnevezéssel, másnéven minőségű árúkat szoktak árusítani, félreértések kiküldésé végett figyelemztem a n. é. fogyzások községét, hogy ilyen egyéneknek semmi feltétel alatt nem adom el áruimat.